

Сторінки біографії П. Лінтура у контексті етнокультурних процесів на Закарпатті 1940–1950–х років

Висвітлено основні події життєвого шляху Петра Лінтура у контексті складних етнокультурних процесів в повоєнному краї. Автор зробив спробу проаналізувати суперечливий процес взаємодії політики, науки та літератури на прикладі діяльності видатного митця.

Ключові слова: русофільство, мова, радянський устрій, Петро Лінтур.

Після визволення Закарпаття від фашистських загарбників і його возз'єднання з Україною широкі перспективи відкрилися перед письменниками. Важливою подією було рішення Президії Спілки письменників Радянської України про створення в Ужгороді її Закарпатської філії. З цим рішенням пов'язувались великі надії і сподівання.

Ініціативна група, якій належало бути ядром новоствореного творчого осередку, складалась з трьох письменників – Петра Лінтура, Федора Потушняка та Андрія Патруса–Карпатського. Саме ця трійця дала творчий імпульс для діяльності новоствореного спілчанського осередку, але в кожного з них склалися доволі непрості особисті стосунки з офіційною владою та її політикою в сфері літератури, як і в переважній більшості інтелігенції краю [2;3;4].

У травні 2009 року громадськість Закарпаття відзначила 100–річчя з дня народження видатного крайнина, науковця, педагога і громадського діяча 30–50–х років минулого століття Петра Васильовича Лінтура. З'явилося досить багато опублікованої інформації, яка (під впливом урочистості події) звелася переважно до перераховування здобутків видатного фольклориста, захисника самобутності і автентичності народної духовної культури нашого краю [15;16], і суттєво не доповнювала інформацію, яка містилась в попередніх ювілейних (і не лише) публікаціях попередніх років [1;11;12;13;14]. Проте його постать, а тим паче творча та громадська діяльність, які прийшлися на не такі вже й прості, а головне неоднозначні 40–50–ті роки минулого сторіччя, потребують об'ємнішого, глибшого окреслення.

Метою нашої статті є висвітлення основних подій життєвого шляху Петра Лінтура у контексті складних етнокультурних процесів в повоєнному Закарпатті, а головне – спроба проаналізувати суперечливий процес взаємодії політики, науки та літератури на прикладі діяльності видатного митця.

Петро Васильович Лінтур народився 4 травня 1909 р. у с. Горонда на Мукачівщині у колишньому Угорському королівстві (нині Мукачівського району Закарпатської області) у малоземельній селянській родині закарпатського русина. По закінченні російськомовної гімназії у Мукачевому (1930) вступив до Карлового університету у Празі на історико–філологічний факультет (1930–1935), згодом вивчав сербську мову та фольклор у Белградському університеті у Югославії (1935–1936). Вже в університетські роки сповідував ліві політичні погляди й вирізнявся русофільством. В 1938 р. почав викладати історію та літературу у Хустській гімназії, де організував літературний гурток й 1941 р. опублікував (з власною передмовою) антологію студентської поезії «Будет день». За русофільську діяльність був звільнений з посади у травні 1941 р. угорською владою й відтоді перебував під наглядом поліції. Мешкав на селі у родині дружини, опрацьовуючи закарпатський фольклор [10,с.411].

З приходом радянського війська у Закарпаття наприкінці 1944 р. П.Лінтур брав активну участь у громадсько–політичному житті краю. Він був делегатом Першого з'їзду народних комітетів Закарпатської України 26 листопада 1944 р., був обраний другим заступником голови Народної Ради І.Туряниці й обіймав цю посаду до розпуску цієї Ради у січні 1946 р. У таємній характеристиці членів Народної Ради Закарпатської

України, підписаний начальником Управління контррозвідки «СМЕРШ» 4 Українського фронту генерал-лейтенантом М.Ковальчуком наприкінці листопада 1944 р., лаконічно зазначалося щодо П.Лінтура: «Профессор. Беспартийный. В период оккупации венграми Закарпатской Украины за проводимую просоветскую деятельность был лишен работы и в течение 4-х лет являлся безработным. В данное время принимает активное участие в работе Народной Рады о присоединении Закарпатской Украины к Советской Украине». Останнє твердження генерала-контррозвідника хибувало на неточність – Петро Васильович прагнув приєднання Закарпаття не до УРСР, а до Радянської Росії (ця позиція відображена в підписаному ним разом з представниками РПЦ листі-зверненні до Сталіна) [5, с.42–43].

1945 р. атеїст, але «професійний православний» П.Лінтур став членом ВКП(б). 1944–1946 рр. він був Уповноваженим Народної Ради Закарпатської України у справах мистецтв, згодом, упродовж 1946–1953 рр. очолював відділ у справах мистецтв Закарпатського облвиконкому (як вже згадувалося, 1945–1946 рр. він одночасно був й головою Управління у справах культів при Народній Раді).

Після відкриття Ужгородського державного університету П.Лінтур був зарахований до його професорсько-викладацького складу. Втім, поряд з специфікою політичних поглядів Петра Васильовича, які до певної міри дисонували з «генеральною лінією» ЦК ВКП(б) у Закарпатському регіоні, невдовзі з'ясувалося, що новий лектор, який мав досвід «професора» гімназії, не повною мірою відповідав вимогам викладацької посади у вищому навчальному закладі.

5 липня 1946 р. на засіданні бюро Закарпатського обкому КП(б)У, серед іншого, розглядалося й конфліктне питання – «Про неправильне ставлення ректора Ужгородського університету тов. Куришка до викладавця тов. Лінтура». Суть справи полягала у тому, що ректор університету А.М. Куришко нібито «без особливих підстав» звільнив зі складу викладачів П.Лінтура, а отже «...замість того, щоб допомогти тов. Лінтурові скласти програму своєї дисципліни на наукових засадах, кафедра університету, яку очолює тов. Лесик, зробила неправильні і політично шкідливі висновки, зарахувавши тов. Лінтура до ворогів возз'єднання Закарпаття з Радянською Україною. Ректор університету, замість засудження цих висновків, використав їх як підставу для звільнення тов. Лінтура» [17, ф.1, оп.50, спр.2020, арк.118–119].

Бюро Закарпатського обкому КП(б)У запропонувало партійній організації Ужгородського університету обговорити це рішення на закритих партійних зборах, а серед його професорсько-викладацького складу посилити «пропаганду ідей марксизму-ленінізму і ідеології сталінської дружби народів» [17, ф.1, оп.50, спр.2020, арк.120].

Вищезгадана справа цим толерантним, як на ті часи, рішенням не обмежилася. Роз'яснювальна робота у Закарпатському обкомі не допомогла. До ЦК ВКП(б) у Москву були спрямовані, безперечно, узгоджені, скарги-доноси відомого москвофіла Василя Ваврика (1889–1970) зі Львова, викладача російської мови Львівського університету, й аналогічний меморандум П. Лінтура з Ужгорода – «По поводу насильственной украинизации русского населения в Закарпатской области» (для заявника-скаржника, очевидно, такі існували «основи боротьби на мовному фронті» і він вперто провадив цю боротьбу). Ухвалою Секретаріату ЦК ВКП(б) від 23 серпня 1946 р. «О заявлении по поводу насильственной украинизации русского населения в Закарпатской и западных областях Украины» було доручено ЦК КП(б)У, зокрема, з'ясувати суть справи, що її було викладено у доповідній П.Лінтура [17, ф.1, оп.23, спр.2534, арк.1].

Перевірка окремих фактів, наведених у меморандумі П.Лінтура, підтвердила наведені факти лише частково. Після визволення Закарпаття низка місцевих працівників (очевидно, з Народної Ради) «неправильно поводитися стосовно російського населення, вважаючи, що поміж російським та українським населенням Закарпатської області немає жодної різниці, тому уся робота провадилася українською мовою». Окремі керівники області негативно ставилися до жменьки місцевої інтелігенції, яка розмовляла російською мовою, закидаючи їй реакційне русофільство.

Виправляючи становище ЦК КП(б)У й РНК УРСР 28 листопада 1945 р. ухвалили спеціальне рішення «Про поліпшення роботи шкіл Закарпатської області», що ним «зобов'язували» Народну Раду й ЦК КПЗУ усунути наявні недоліки й організувати навчання дітей за бажанням населення рідною мовою (українською, мадярською/угорською, російською). Як результат почала виходити обласна російськомовна газе-

та – «Советское Закарпатье», у Мукачевому відкрився російський театр [17, ф.1, оп.23, спр.2534, арк.9, 13].

26 серпня 1946 р. бюро Закарпатського обкому КП(б)У знову обговорило ситуацію в Ужгородському університеті й усунуло з посади «за помилки у роботі» його ректора – «русофоба» А.Куришка [17, ф.1, оп.23, спр.2534, арк.11].

Водночас більшість закидів П. Лінтура апарат ЦК КП(б)У відкинув (відповідну довідку, адресовану секретареві ЦК ВКП(б) А.Жданову, 2 вересня 1946 р. підписав М.Хрущов). Так, наприклад, скаржник заперечував наявність українського населення у Закарпатті, неправильно, на думку ЦК КП(б)У, називаючи місцевих «русинів» – «руськімі» (росіянами). Відтак він вважав неправильною назву «Закарпатська Україна», пропонуючи натомість коректнішу, на його думку – «Закарпатская Русь».

У низці своїх публікацій П.Лінтур доводив апокрифічну, на думку апарату ЦК КП(б)У, теорію щодо «безбуржуазності» Закарпатської України, що її майже усе населення – «народ-наймит».

24 серпня 1946 р. на пленумі Закарпатського обкому КП(б)У вищезгадані погляди П.Лінтура були піддані гострій критиці. Не маючи іншого вибору, Петро Васильович, принаймні формально, зрікся власних поглядів, визнавши їх помилковими, спричиненими «нерозумінням ним ленінсько-сталінської політики у національному питанні, незнайомством з марксистсько-ленінською літературою з цього питання» [17, ф.1, оп.23, спр.2534, арк.12].

Оригінальні погляди Петра Васильовича Лінтура щодо етнокультурного складу населення Закарпаття й доцільності його входження («приєднання») до РРФСР, а не до Радянської України були оприлюднені й на черговому письменницькому форумі УРСР 15 вересня 1947 р. Закарпатське відділення СРПУ представляли на пленумі П.Лінтур й Ю.Гойда. У виступі київського літератора М.Талалаєвського (1908–1978) пролунала згадка про першу незабутню зустріч доповідача з П.Лінтуром у столиці радянського Закарпаття: «Цей самий критик, що писав цього листа (прізвище його Лінтур) у першій розмові зі мною в Ужгороді, між іншим, сказав: «Навіщо нас приєднувати до України? Вже краще б нас приєднали не до гілки, а до ствола. Краще вже до росіян приєднуйте» [19, ф.590, оп.1, спр.39, арк.95]. Втім, приводом до цієї згадки М.Талалаєвського про «геополітичні» пропозиції П.Лінтура 1944 р. була негативна рецензія останнього (вірніше, колективний лист-рецензія трьох ужгородських літераторів і митців) на написану нашвидкуруч «карпатську п'єсу» М.Талалаєвського й З.Каца [6].

Попри специфічне ставлення Петра Лінтура до приєднання («возз'єднання») Закарпаття з Українською РСР, а не до Російської РСФР (чому він відверто віддавав перевагу й неодноразово на цьому наголошував), радянською адміністрацією 1948 р. він був нагороджений орденом «Знак Пошани» саме «за активное участие в подготовке воссоединения Закарпатья с Советской Украиной».

Незважаючи на, здавалось би, поблажливе ставлення до нього як викладача «з місцевих» керівництва Закарпатського обкому КП(б)У, підкріплене «увагою» ЦК ВКП(б), невдовзі П.Лінтур тимчасово залишив викладання в Ужгородському університеті. У цьому вищому навчальному закладі він відновився восени 1950 р. серед групи викладачів, що їх було переведено до університету шляхом підвищення по посаді. Цього разу Петро Васильович обійняв посаду старшого викладача кафедри російської літератури [18, ф.4849, оп.1, спр.836, арк.9].

В анкеті члена Спілки радянських письменників СРСР, заповненій у 15 червня 1952 р., П.Лінтур виразно позиціонував себе як літературний критик: «Мои критические статьи стремятся дать марксистскую оценку литературному наследию Закарпатья и написаны под углом зрения благотворного влияния великой русской литературы на культурное развитие Закарпатья» [19, ф.590, оп.5, спр.55, арк.16]. У долученому до анкети творчому звіті за 1949–1951 рр. П.Лінтур писав, що працює над книгою з робочою назвою «Русская литература и Закарпатье», зміст якої становитиме «благотворное влияние великих русских классиков XVIII и XIX ст. и советских писателей на литературное творчество Закарпатья» [19, ф.590, оп.5, спр.55, арк.17зв].

Стиль і напрям вищезгаданих літературно-критичних пошуків П.Лінтура виразно передає його ширша розвідка 1956 р. «Вплив російської літератури на творчість закарпатських письменників XIX ст.», опублікована у «Наукових записках» Ужгородського університету [7]. Оскільки вплив російської літератури, за автором, на літературний

розвиток Закарпаття XIX ст. був «вирішальним» й винятково благодійним, то західні літературно–мистецькі впливи, що також, без сумніву, позначалися на літературному житті регіону, оголошувалися автором «згубними» («пагубними») [7,с.131,141]. До певної міри двозначною була кінцівка статті: «После установления Советской власти могучим потоком разлилась по закарпатской земле великая русская культура. Если раньше в библиотеках были всего десятки и сотни экземпляров русских книг, то теперь в них насчитываются сотни тысяч. Если раньше русских школ в Закарпатье совсем не было, то теперь они есть во всех городах и рабочих поселках. Открыто русское отделение в Ужгородском госуниверситете. За все прошедшие десятилетия и столетия не видело Закарпатье столько русских спектаклей и концертов, как за несколько лет Советской власти» [7,с.146].

Зробивши слушний закид закарпатським літераторам XIX ст., що вони обминули мовчанкою феодально–кріпацьке гноблення [7,с.143], П.Лінтур, у свою чергу, у впливах російського літературного процесу на Закарпаття у минулому й у сучасній йому дійсності бачив винятково позитивні моменти, не заглиблюючись в аналіз реального стану української мови й культури в Українській РСР сучасної йому доби – питання, особливо дражливого у другій половині 1950–х – на початку 1960–х рр., коли серед культурно–мистецької еліти республіки ширився протест проти ледь завуальованої русифікації суспільно–політичного й культурно–мистецького життя УРСР. Втім, як російського філолога й русофіла за переконаннями, ця проблема його, вочевидь, не надто турбувала. Русифікаційний наступ у Закарпатті він лише вітав.

П.Лінтура дедалі більше приваблювала етнологія, історія міжслов'янських літературних зв'язків й викладацька робота. Тим більше, що на посаді завідувача відділу у справах мистецтв облвиконкому, яку він обіймав упродовж 1946–1953 рр., Петро Васильович став перманентною мішенню для критичних закидів (іноді – брутально–критичних) на свою адресу з боку місцевих партійних органів [17,ф.1,оп.52,спр.2998,арк.52–53;спр.3683,арк.385].

У січні 1953 р. на черговому пленумі Закарпатського обкому Компартії України (12–13 січня 1953 р.), цього разу у доповіді першого секретаря обкому І.М. Ваша, прізвище П.Лінтура знову згадувалося у негативному контексті: «...Тов. Лінтур критику на адресу відділу, що його він очолює, сприймає хворобливо, вважає її зазіханням на свій авторитет й необхідних висновків не робить» [17,ф.1,оп.52,спр.4252,арк.86]. Висувалися претензії не лише щодо невідповідних науково–організаційних здібностей керівника одного з відділів облвиконкому, а й щодо персональної творчої «бездіяльності» одного з чільних місцевих членів письменницької спілки УРСР (прізвище П.Лінтура тут сусідило з його колегою Ф.Потушняком). Їхня тимчасова творча «мовчанка» розглядалася ледь як не прояв нелояльності до влади [17,ф.1,оп.52,спр.4252,арк.84].

Критичну налаштованість Івана Михайловича щодо П.Лінтура несподівано розділив уповноважений Спілки радянських письменників України по Закарпатській області Юрій Гойда, який вимагав перегляду репертуару Закарпатського народного хору й усунення його художнього керівника Петра Милославського (1896–1954), мовно–мистецькі помилки якого, мовляв, захищав й очільник відділу у справах мистецтв облвиконкому: «На мою думку, треба переглянути остаточно репертуар народного хору – він засмічений, в особливості закарпатські народні пісні. Вони засмічені різними венгризмами, румунізмами, словакизмами. Коли про це говорити художньому керівнику тов. Милославському або ж тов. Лінтуру – завідувачому обласним відділом мистецтв, то вони посилаються на те, що ці венгризми і словакизми є дуже потрібні в народних піснях, бо вони надають місцевого колориту народним пісням. Це фальшиве, шкідливе твердження, в ньому звучить голос хортієвських ставлеників Бонкала і Гарайди, які цими венгризмами в місцевих піснях мотивували відірваність закарпатських українців від великого українського і російського народів» [17,ф.1,оп.52,спр.4252,арк.146].

Мав претензії до П.Лінтура й редактор обласної україномовної газети «Закарпатська правда» О.Д. Шабалін: «Ми не чули, щоб він в публічному місці, чи в університеті, чи на Пленумі активно розповів, що він знає про Закарпаття, поміг парторганізації розкрити свої помилки, які були раніше, і показати окремих людей. Ми звільнили партію від окремих людей, які не заслужили бути членами партії. Але відкритої думки про них ще не сказано» [17,ф.1,оп.52,спр.4252,арк.126].

Упродовж 1949–1951 рр. П.Лінтур заочно навчався в аспірантурі Московського державного університету ім. М.Ломоносова. На матеріалі казкового етносу, записаному у с. Горінчево Хустського району від Андрія Калина та інших казкарів цього та навколишніх сіл, він у тому ж Московському університеті захистив 1953 р. кандидатську дисертацію «Закарпатский сказочник А.Калин: проблема традиции и личного начала в творчестве сказочника» (згодом була написана й докторська праця про балади Закарпаття у контексті міжслов'янських взаємин, однак автор не встиг її захистити) [15;9]. Втім, того ж року завершилося перебування Петра Васильовича на посаді завідувача відділу у справах мистецтв Закарпатського облвиконкому.

У червні 1954 р. кандидат філологічних наук П.Лінтур був обраний за конкурсом доцентом кафедри російської літератури Ужгородського державного університету [18,ф.4849,оп.1,спр.1051,арк.15–16]. І знову ж таки на викладацькій і науковій роботі йому далеко не завжди щастило потрапляти у річище поточної мінливої кон'юнктури.

26 липня 1957 р., під час чергового пленуму Закарпатського обкому Компартії України секретар обкому зауважив, що останнім часом в СРСР мали місце «спроби деяких літераторів ревізувати основи соціалістичного реалізму та принципу партійності в літературі», почастишали намагання піддати сумніву партійні ухвали з питань ідеологічної роботи. Секретар обкому був невдоволений з того, що письменники області, «не відгукнулись в пресі, не виступили з статтями, в яких би засудили ревізійні елементи, висловились в захист принципів партійності літератури» [17,ф.1,оп.53,спр.469,арк.57].

Уособленням згубності, мовляв, позиції окремих місцевих літераторів, став черговий закид – звинувачення на адресу Петра Лінтура, який нібито «виступає у пресі з шкідливими статтями, які лише дезорієнтують» читачів: «Нещодавно член Спілки письменників П. Лінтур виступив в українській «Літературній газеті» з статтею «Співець Закарпаття», в якій з буржуазно–суб'єктивістських позицій дав оцінку творчості А.Карабеліша, який писав памфлети на радянську дійсність. Цей виступ П.Лінтура, природно, викликав справедливе незадоволення серед громадськості області і у літературних колах дружньої нам Чехословаччини» [17,ф.1,оп.53,спр.469,арк.57].

Йшлося про публікацію П.Лінтура з нагоди 50–річчя відомого закарпатського літератора русофільської орієнтації Андрія Карабелеша (1906–1964) [8].

Зрештою, прізвище А.Карабелеша П.Лінтур згадував й роком раніше у вищезгаданій публікації у «Наукових записках» Ужгородського державного університету, коли, слушно зауваживши вплив творчості О.Пушкіна на новітню російськомовну літературу Закарпаття, стверджував: «Андрей Карабелеш – яркий последователь пушкинской школы. Можно привести длинный перечень стихотворений Карабелеша, вдохновленных гением Пушкина: «Надежда», «Звезда спасения», «Для чего мы живем», «В тюрьме», «Русский язык», «За край родной», «Люби свой край» и т.д.» [7,с.138–139].

Таким чином, людина твердої вдачі й надзвичайно послідовна у відстоюванні власних (часто й хибних) поглядів, Петро Лінтур несамохіть наражав себе на перманентні стреси, що їх спричиняла брутальна критика на його адресу на численних партійних зібраннях різного (переважно регіонального) рівня. Втім, навіть за вищезгаданих не надто сприятливих для наукової роботи обставин, П.Лінтур на ниві фольклористики й літературознавства за 35 років науково–творчої діяльності зустрівся з понад вісімдесятьма казкарями й майже сотнею народних співаків, записавши від них близько 1 500 казкових сюжетів й понад 600 балад, видав понад 20 книжок, надрукував майже півтора ста журнальних та газетних статей [15]. Немає сумніву, що саме ці сторінки його біографії, багатюща творча спадщина відомого краєзнавця, фольклориста, етнолога, людини, закоханої у рідний Карпатський край, стали йому вічним пам'ятником, назавжди вписавши його ім'я в історію регіону 1940–1960–х рр., а не химерні політичні уподобання, анахронічне русофільство, якому він свого часу віддав щедрю данину.

Список використаних джерел

1. Демчик М. Вивчення П.В. Лінтуром народної прози в контексті міжетнічних контактів // *Наук. вісн. – Ужгород, 2006. – Вип.13. – С. 130–133.*

2. Капітан Л.І. Науково–педагогічна інтелігенція Закарпаття повоєнного періоду: політико–адміністративний тиск як елемент національної політики в умовах «радянзації»//

Історико–політичні проблеми сучасного світу: збірник наук. статей. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011. – Т.23–24. – С. 143–148.

3. Капітан Л.І. Етнонаціональний аспект «радянізації» Закарпаття: влада та інтелігенція// Сумська старовина. – 2011. – №XXXIII–XXXIV. – С. 71–78.

4. Капітан Л.І. «Я завжди був чесним патріотом свого народу...»: Федір Потушняк // Науковий вісник Чернівецького університету: Зб. наук. праць. Історія. політичні науки Міжнародні відносини. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2012. – Вип. 607–609. – С. 104–111.

5. Капітан Л.І. Російська православна церква як знаряддя утвердження моноконфесійності Закарпаття (повоєнні роки) // Історичний архів. Наукові студії: Збірник наукових праць. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. П.Могили, 2012. – Вип. 9. – С.41–47.

6. Лінтур П. В полоні шкідливої екзотики: Лист з Ужгорода: [Рец. на п'єсу З.Каца та М.Талалаєвського «Із-за гори кам'яної»] / П.В. Лінтур, Е.А. Шерегій, А.М. Патрус–Карпатський // Літературна газета. – 1946. – 19 грудня. – №51 (192). – С. 4.

7. Лінтур П.В. Влияние русской литературы на творчество закарпатских писателей XIX в. / П.В. Лінтур // Наукові записки / Міністерство вищої освіти УРСР. Ужгородський державний університет. – Ужгород: Вид-во Львівського державного ун-ту, 1956. – Т. XX: Серія історико–філологічна / Редкол.: С.П. Бевзенко (відп. ред.) та ін. – С. 131–146.

8. Лінтур П. Співець Закарпаття: [Андрій Карабелеш] / П.Лінтур // Літературна газета. – 1957. – 29 березня. – №25 (1332). – С. 3.

9. Лінтур П.В. Закарпатський сказочник А.Калин: К проблеме традиции и новаторства в устном народном творчестве / П.В. Лінтур // Наукові записки / Міністерство вищої освіти УРСР. Ужгородський державний університет. – Ужгород: Вид-во УжДУ, 1957. – Т. XXIV: Серія історико–філологічна / Редкол.: С.П. Бевзенко (відп. ред.) та ін. – С. 45–73.

10. Магочій П.–Р. Лінтур Петро (1909–1969) / П.–Р. Магочій, І.Поп // Енциклопедія історії та культури карпатських русинів [Текст] / уклад.: Павло Роберт Магочій, Іван Поп; заг. ред. Павла Роберта Магочія; пер. з англ. мови Надії Кушко; ред. укр. видання Валерій Падяк; карти Павла Роберта Магочія; вип. ред. Лариса Ільченко. – Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2010. – С. 411.

11. Сенько І. «Люди на тлі поезії» [Текст] // Карпатський край. – 1999. – С. 128–129.

12. Сенько Іван Прославив Горінчово, Закарпаття, Україну (До 90–річчя від дня народження Петра Лінтура) [Текст]: [фольклориста] / І.Сенько // Календар «Просвіти» на 1999 рік. – Ужгород: Закарпат. край. т-во «Просвіти», 1999. – С. 128–129.

13. Сенько Іван Славист із Горонди [Текст]: [до 90–річчя від дня народження Петра Лінтура] / І.Сенько // Дукля. – 1999. – №2. – С. 45–47.

14. Сенько І. Заповнена анкета, або Життєпис Петра Лінтура. – Ужгород, 1999. – 143 с.

15. Сенько І. Його спадщина – понад 20 книг: До 100–річчя від дня народження П.В. Лінтура / Іван Сенько // Вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія. – 2009. – Вип. 20. – С. 127.

16. Сенько Іван Про два невідомі видання закарпатського краєзнавця Петра Лінтура// «Карпатська правда»– 2009 –№№ 9–10.

17. Центральний державний архів громадських об'єднань України.

18. Центральний державний архів виконавчих органів України.

19. Центральний державний архів–музей літератури і мистецтва України.

Рублев А.С., Капитан Л.И. Страницы биографии П. Линтура в контексте этнокультурных процессов в Закарпатье 1940–1950-х годов

Отражены основные события жизненного пути Петра Линтура в контексте сложных этнокультурных процессов в послевоенном крае. Автор сделал попытку проанализировать противоречивый процесс взаимодействия политики, науки и литературы на примере выдающегося деятеля культуры.

Ключевые слова: русофил, речь, советский строй, Петр Линтур.

Rublev, A.S., Kapitan, L.I. The pages from P. Lintur's biography in the context of ethnocultural processes in Transcarpathia 1940–1950's

The main events of the life activity of Peter Lintur in the context of complicated ethnocultural processes in the post-war region have been elucidated in the article. An attempt was made by the author to analyze the contradictory process of the interaction between the policy, science and literature on the example of the creative activity of the prominent worker of culture.

Key words: russophiles, language, soviet system, Peter Lintur.